

Pašvaldības un biedrības vienā laivā ar Eiropas vēju burā!

Pēdējos gados Latvijā bijusi ļoti laba augsne dažādu biedrību dzimšanai. Arī Limbažu (daļēji) un Salacgrīvas novadā, kas atrodas Jūrkantes teritorijā. Nebūtu pareizi apgalvot, ka tās nav darbojušās arī agrāk, tomēr nenoliedzami, ka iespēja piesaistīt Eiropas naudu bijis iemesls gan esošo domubiedru grupu oficiālai reģistrēšanai, gan jaunu biedrību izveidei. Limbažu novadā šobrīd reģistrētas 133, Salacgrīvas - 77 biedrības. Ko tās, to darbība nozīmē pašvaldībām, jautāju abu novadu domes priekšsēdētājiem Aigaram Legzdiņam un Dagnim Straubergam. - *Visi sēžam vienā laivā, un mērķis ir viens – darīt krāsaināku mūsu dzīvi*, - saka D. Straubergs.

Abi sarunbiedri atzīst, ka biedrības īstenojušas ļoti daudz interesantu ideju, kā arī veic tādus darbiņus, kas būtu pat jādara

pašvaldībām. Tādēļ tikai saprotami, ka tās atbalsta biedrību dalību Eiropas, tostarp gan t.s. lauku, gan zivju līdera finansētos projektos, pie eiropiešu atvēlētajiem 90% pieliekot 10% no budžeta. Bez tam Limbažu novadā tiek organizēts arī speciāls nevalstisko organizāciju (NVO) projektu konkurss, kur biedrību ideju īstenošanai ik gadu atvēl 7000 latu. Vēl aptuveni 15 000 latu paredzēti biedrību un aktīvu cilvēku (tostarp sporta jomā) atbalstam. Savukārt Salacgrīvas novadā biedrību aktivitātēm šogad no budžeta iztērēti 55 315 latu. Tomēr pašvaldību vadītājiem (abi piedalās arī projektu vērtēšanā – A. Legzdiņš ir biedrības *Brasla* valdē, D. Straubergs – *Jūrkantes*) ir dažādi viedokļi par biedrību darbību, finansēšanu u.tml.

A. Legzdiņš: - Gribētos, lai «Leader» atbalstītu tiešām līderprojektus

Limbažu novada domes priekšsēdētājs jau pirms sarunas pa plauktiņiem salicis savu viedokli par *Leader* programmu. Viņaprāt, Latvijā tās atbalsta mērķis nav īsti precīzs. - *Pats nosaukums norāda, ka jāatbalsta līderu, aktīvu cilvēku darbošanās, ideju īstenošana kādā apdzīvotā vietā*, - viņš spriež. Tomēr tūlīt priecājas, ka tiek atbalstītas arī pašvaldības ieceres. Nupat, piemēram, saņemta atbilde, ka *Leader* atbalstījis divu novada ielu – Ambulances Skultes pagastā un Briēžu gatves Viļķenē rekonstrukciju. - *Pašvaldības īstenotie projekti iedzīvotājiem ir vispieejamākie, to rezultātu izmanto ļoti liels cilvēku skaits*, - viņš secina, pieminot kaut vai Limbažu kultūras namam iegādātos krēslus vai Skultes integrācijas centru, tāpat Viļķenes sporta hallei ar *Leader* atbalstu gādāto aprīkojumu. Sarunbiedrs spriež, ka *Leader* naudu nevajadzētu atvēlēt saimniecību modernizācijai, jo lauku uzņēmējam ir citas programmas, kurās startēt.

Viņš atzīstas – kad programma biedrību aktivitātes *Leader* finansēja ar 90%, bet pašvaldībām atvēlēja vien 75% (tagad abu aktivitātēm ir 90% atbalsts), bijušas reizes, kad pašvaldībai piedienīgus projektus iesniedza biedrības. Tāpat, pēc viņa domām, nav īsti godīgi, ka biedrības tiek veidotas tikai ar mērķi piesaistīt Eiropas naudu vai lai atbalstītu sava biznesa intereses, kā reizumis notiek.

D. Straubergs: - NVO līdzekļus izlieto racionālāk

Salacgrīvas domes priekšsēdētājs stāsta, ka viņu novadā ir biedrības, kuras pilda pat pašvaldības (kā *Veixmes* Liepupē) un valsts (Ainažu Brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrība) funkcijas. Tāpat nozīmīgas palīdzes pašvaldībai ir savā ziņā NVO līdzinieces – konsultatīvās padomes (jauniešu, maksājumu un zvejnieku, arī uzņēmēju). - *Nedomāju, ka prātīgāk būtu par visām šīm jomām pašvaldībā pieņemt darbā cilvēku, kurš to visu regulētu. Entuziasti to izdara gudrāk, bez tam piešķirto naudu biedrības izmanto daudz racionālāk un ar mazāku birokrātiju*, - uzskata salacgrīvietis. Novadā arī izveidojušās, varētu teikt, nozaru biedrības – hokeja, basketbola, līnijdejojāji, kā arī apdzīvoto vietu, kas, piemēram, kā Korģenē uzņēmušās vairākas lomas un aktivizē gan kultūras, gan sporta darbu savā ciematā.

Tomēr arī salacgrīvieši saskatījuši greizumu biedrību veidošanā un Eiropas līdzekļu piesaistē – uzņēmēji rada biedrības, lai taisītu biznesu. Viņi ir pat rīkojušies. Turpmāk pašvaldība ar 10% līdzfinansēs tikai tos projektus, kuru rezultāts būs publiski pieejams, bez maksas, biedrībai jābūt vismaz ar 1 gada stāžu.

D. Straubergs darbojas Zivsaimniecī-

Limbažu novada domes priekšsēdētājs Aigars Legzdiņš par veiksmes stāstu nosauc Viļķenes Optimistu kluba darbinānos. Attēlā viņš (no kreisās) kopā ar Optimistu kluba ģirtu Rozenbergu

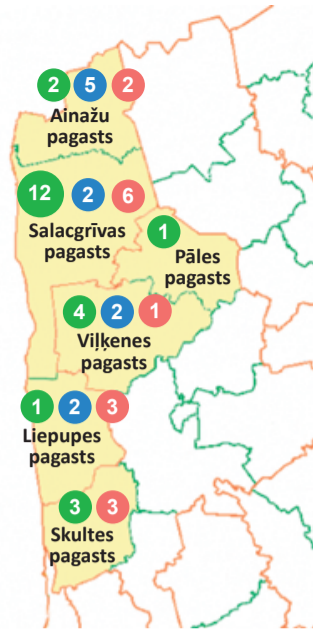
Salacgrīvas novada domes priekšsēdētājs Dagnis Straubergs pie īpašas laivas, pie kuras Vasarsvētkos Biedrību dienā jaunizveidotās organizācijas piestiprina plāksnītes ar to nosaukumiem

bas fonda uzraudzības komisijā un zina stāstīt, ka nākamajā plānošanas periodā atbalsts biedrībām tikai pieaugs. To vairs nedos kompensācijām par kuģu griešanu, jo noteiktais skaits jau sagriezts, tāpat jaunu iegādes finansēšana neesot paredzēta. Par finansējuma piesaisti, īpaši Eiropas, valda

uzskats – ja nauda ir, grēks būtu to nepaņemt. - *Nauda nevis vienkārši jāpaņem, bet jāliek lietā, pie tam efektīvi. Jāatceras, ka pēc projekta īstenošanas vismaz vēl 5 gadus jānodrošina tā aktivitātes. Pretējā gadījumā nonāksim Grieķijas situācijā*, - spriež Salacgrīvas novada vadītājs.

Kā būtu, ja nebūtu Eiropas naudas

Šobrīd, griezies, kur gribi, teju visi projekti Latvijā tiek īstenoti par Eiropas naudu. Kas notiktu, ja mums tādas nebūtu? - *Grūti iedomāties. Pieļauju, ka mēs vēl izmantotu padomijā tapušo un turpinātu eksistēt uz „vecajiem taukiem”*. Latvijai vienai pašai bez atbalsta pastāvēt būtu diezgan grūti. Mums ir tikai zeme un cilvēki, kuri vēl palikuši, - spriež Limbažu novada domes priekšsēdētājs. Viņš gan piebilst, ka ES atbalsts zināmā mērā izkropļo tirgu. Tikko kāda programma (piemēram, siltināšanas, tehnikas iegādes) atveras, aug izmaksas. Savukārt viņa Salacgrīvas kolēģis atbild ar kādas brīvi dzīvojošas tautas teicienu – vai neēda, kad nebija, vai neēdis, kad būs. - *Būs jādomā, kā nostāties uz savām kājām, nevis tikai ziedot laiku un enerģiju, lai piesaistītu Eiropas naudu*, - viņš uzskata.

- **Leader programmā īstenoti projekti**
- **Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalstītā pasākumā īstenoti projekti**
- **Šogad Leader un Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalstītie (t.sk. ar nosacījumiem) projekti**

Mēģinājums ielēkt ārzemju sadarbības partneru vilciena pēdējā vagonā

Jūrkantes biedriem speciāli līdzekļi iedalīti starptautiskiem projektiem – pa 50 000 latu gan t.s. lauku, gan zivju līdera programmu īstenošanai. Biedrības koordinatore Dzintra Eizenberga gan apšauba, vai varēs izmantot visu šo naudu, jo ļoti grūti atrast partnerus projektu īstenošanai. Šķietis, ka vienu – Liepupes kultūras dzīves organizētāja Andra Zundes ideju par seno mūzikas instrumentu atjaunošanu un apguvi - varētu īstenot šovasar. Tika atrasts sadarbības partneris Lietuvā, no Latvijas puses dalību projektā pieteikuši arī cēsnieki. Iegūts 14 000 latu finansiāls atbalsts, bet lietuvieši līgumu neparaksta, solot sameklēt citus partnerus.

Problēma atrast sadarbības partneri ārpus mūsu valsts ir visām Latvijas biedrībām. - *Maijā bijām «Leader» pieredzes apmaiņas pasākumā Levočā Slovākijā. Piedaloties darba grupās, kur prezentēja dažādus ārzemju projektus, sapratām, ka vilciens nedaudz tā kā aizgājis un mēs labi ja varam ielēkt pēdējā vagonā. Ārzemniekiem līdzekļus starptautiskiem projektiem iedalīja savus 5 gadus agrāk nekā mums, līgumi noslēgti, darbs jau sācies, daudziem vairs nav naudas jauniem projektiem*, - skaidro Dz. Eizenberga.

Tomēr Latvijas biedrību pārstāvji pacietīgi lūko sev sadarbības partnerus ārpus valsts. Slovākijā sāktas sarunas par iespējamo sadarbību ar frančiem. Ar somiem sāktas sarunas par kopīgas piejūriešu problēmas risināšanu - cīņu pret roņiem, kas posta piekrastnieku tīklus. Aitu audzētāju asociācija savukārt aicinājusi Jūrkanti rast kontaktus ar vāciešiem sadarbībai aitū audzēšanas jomā. Dz. Eizenberga spriež, ka ārzemju un Latvijas biedrībām, iesaistoties *Leader* programmā, ir arī nedaudz atšķirīgi mērķi. - *Viņi tā neiespringst uz galarezultātu. Viņus apmierina arī t.s. mīkstie projekti, kur galā ir mācības, pieredzes apmaiņa un tamlīdzīgi. Mūsu uzstādījums, ka projektam jābūt ilgtspējīgam*, - uzskata koordinatore. Pēc sākotnējiem noteikumiem pieteikumi sadarbībai starptautiskos projektos jāiesniedz līdz 30. jūnijam. Jūrkantes koordinatore cer uz termiņa pagarinājumu.

Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalstītie (t.sk. ar nosacījumiem) projekti

(Īstenotājs, projekta nosaukums un tā īstenošanai nepieciešamie līdzekļi, tostarp Eiropas līdzekļi, Ls)

Aktivitāte **Ciemat, kuros veic zivsaimniecības darbības, atjaunošana, attīstība**

- Limbažu novada dome – *Ielas «Briežu gatve» rekonstrukcija, gājēju ceļiņa un ielu apgaismojuma izbūve Viļķenes pagastā* – 130 519,61
- Limbažu novada dome – *Ambulances ielas rekonstrukcija, gājēju ceļiņa un ielu apgaismojuma izbūve Skultes pagastā* – 110 519,82
- Salacgrīvas novada dome – *Sapnis par rotaļām, dziesmām un dejām* – 34 490,67
- Salacgrīvas novada dome – *Mūzikas un deju studijas izveide Liepupes pagastā un bērnu rotaļu laukumu ierīkošana Liepupes pagastā Liepupes un Tūjas ciemā* – 69 048,78
- Salacgrīvas novada dome – *Multifunkcionāla centra izveide Salacgrīvā* – 206 387,27

Aktivitāte **Ar zivsaimniecību un tūrismu saistītās maza mēroga infrastruktūras un pakalpojumu attīstība**

- biedrība *Kuivižu zvejnieku apvienība* – *Asfaltēta automašīnu stāvlaukuma izbūve ar notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu Kuivižu ostā* – 14 994
- biedrība *Veczemju tūrists* – *Saviļņojošais Rankuļrags* – 14 905,60
- biedrība *Tūjaskrasts* – *Saviļņojošā Tūja* – 14 905,60
- z.s. *Kraukļi* – *Tuvāk pie ūdeņiem* – 30 493,30
- biedrība *Mēs - sabiedrībai* – *Braucam mazajās upēs* – 8515,80
- biedrība *Tūjaskrasts* – *Tūja kūpina* – 13 204,20
- kultūras un izglītības biedrība *Vīzija* – *Jaunas iespējas tūristiem un vietējiem iedzīvotājiem* – 13 032
- biedrība *Sports Salacgrīvas novadam* – *Ūdensatraciju inventāra iegāde* – 16 536,78
- SIA *A R* – *Tirgus – tā ir iespēja* – 27 633

Leader atbalstītie projekti

Rīcība **Lauksaimniecības produktu ražošana un pirmapstrāde**

- Zane Pīpkalēja – *Biškopības aprīkojuma un saistītā inventāra iegāde medus produkcijas pirmapstrādei Liepupes pagasta «Mieriņos»* – 2607
- Ausma Rone – *Auziņu medus pods* – 4077

Vertikāli – Jūrkante veiksmīgi rullē! Horizontāli: 1. Jūrkante, 2. Jūra, 3. Rūstis, 4. Ugunskurs, 5. Lielais, 6. Dzintars, 7. Alūtiņš, 8. Stienīši, 9. Laivas, 10. Mēžbēle, 11. Aminā, 12. Tūjaskrasts, 13. Sašlīks, 14. Sar- ma, 15. Vīzija, 16. Vainags, 17. Tirgus, 18. Ledder, 19. Liepne, 20. Ingeltan- gels, 21. Pāles, 22. Zāģis.

Labiekārtotas tūristu apmetnes Salacas krastos ļoti nepieciešamas

Biedrībai *Ūdens taka* projekta *Ūdens- tūrisma apmetnes «Stienīši» labiekārtošana* īstenošanai atvēlētais laiks beigsies septembrī. Bet biedrības priekšsēdētājs Ziedonis Tomsons stāsta, ka darbi paveikti jau pērnvasar. Par saņemto Ls 13 948,65 finansējumu uzlabots piebraucamais ceļš, uzbūvēta nojume ar soliņiem, kur ūdenstūristiem zem jumta patverties no lietus, izlīdzināts plašs laukums teltīm, iesēta zāliete, iegādāts zāliena traktors. - *Galvenais ieguvums ir ceļš, - vērtē Z. Tomsons. Viņš stāsta, ka stāvais ceļš, pa kuru var piebraukt upei, aizvien sagādājis raizes, tā uzturēšana prasījusi lielus ieguldījumus. To regulāri izskaloja lietusušēni, izbraukāja transports, veidojās rises. Tagad uzbēta stingra šķembu pamatne. Ceļa izbūve bija visdārgākā – tai iztērēta aptuveni puse finansējuma.*

Z. Tomsons stāsta, ka Salacas krastos trūkst labiekārtotu apmetņu ūdenstūristiem, vairums laukumu pat nav apļauti. Vēl mazāk ir vietu, kur var izkāpt krastā un piebraukt ar transportu, kas ir svarīgi, lai varētu atvest un aizvest laivas. Pietrūkst servisa. - *Var apstāties pie kāda tilta, uznest laivu, bet ne visi. Jautājums - kādas pūles tas prasa, - viņš saka. - Pats esmu braucis ar laivu. Ir ļoti nepatīkami, ja nav kur piestāt. Prasības ir vienkāršas – vieta, kur uzcelt telti, iekurt ugunsgrūdu, malka, atkritumu savākšana, nojume, kur patverties, ja līst, sirsniņmājiņa. Tomēr kādam šādas vietas jāizveido un jāuztur. Tam nepieciešama uzņēmība, kā arī līdzekļi, ko nevar nopelnīt, iekasējot maksu par telšu vietām. - Šis noteikti nav biznesa projekts, drīzāk vaļasprieks, - teic*

Ziedonis Tomsons pie nojumes, kur ūdenstūristiem piesēst, patverties no lietus, aiz tās – ceļš, kas nodrošina ērtu piebraukšanu Salacai

Z. Tomsons. Ūdenstūrisms ir pārāk sezonāls, arī vasarā tas pārsvarā notiek nedēļu nogalēs. Lielākais ieguvums no projekta tā īstenošanai ir gandarījums par sakoptu vidi dzimto māju tuvumā (tās atrodas aptuveni puskilometru no Salacas) un to, ka notiek kustība, ir dzīvība.

Par to, ka paveiktais cilvēkiem nepieciešams, šaubu nav. - *Pēc Jāņiem*

pa Salacu "brauc" kā pa šoseju, - teic Z. Tomsons. Daži iras garām, saucot: - Cik kilometru līdz tiltam? Citi piestāj, lai pārnakšnotu, jo pieturvietu jau novērtējuši. To izmanto gan pašu, gan ārvalstu tūristi. Arī makšķernieki. Z. Tomsons gan norāda, ka karstākā tūrisma sezona Salacā sākas pēc Jāņiem, kad rūdītos ūdenstūristus nomainīs atpūtnieki.

Rūstužos sava republika – enerģiska un darbīga

Viļķenes pagasta Rūstuži ir mazs ciematīņš, bet pēdējos gados rūstužnieki ļoti sarosījušies, lai sakoptu apkārtējo vidi, apzinātu un izceltu visu, kas apkaimē nozīmīgs, celtu savu pašapziņu, ieinteresētu arī tūristus. Pirms pāris gadiem enerģiski triju māju ļaudis izveidoja biedrību *Rustets* (tas ir viens no senajiem Rūstužu nosaukumiem) un sāka meklēt iespējas aktivizēt ciematiņa ikdienu. Sapratuši, ka jāraksta projekti un jāpiedalās konkursos, lai iegūtu finansējumu savām idejām. - *Doma, ka vajadzētu veidot biedrību, brieda jau vairākus gadus, bet nevarējām sadūšoties, līdz secinājām, ka citādāk neko neizdarīsim, - stāsta viena no aktīvistēm Dace Tauriņa. Pērn *Rustets* ķērās pie lietas. Un veiksmīgi, kaut dokumentu kārtošana bija piņķerīga.*

Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalstīta biedrības projekta *Rūstužiem – jaunu dzīves kvalitāti*. Par šo naudu tika iegādāti 17 velosipēdi, sagatavots un uzstādīts informatīvs stends par Rūstužiem un apkāmes apskates objektiem. Šis finansējums ļāva iekopt dabas taku, izlikt īpašu norādi, izgatavot tiltiņu. Izgatavot arī 30 norādes ar māju nosaukumiem. Šis zīmes vietējie svinīgi saņēma pērn augusta nogalē pirmajā rūstužnieku saietā, uz kuru kuplā skaitā ieradās arī kādreizējie Rūstuži iedzīvotāji no visas Latvijas. Šāda saieta rīkošanai biedrība ieguva daļēju finansējumu Limbažu novada domes rīkotajā nevalstisko organizāciju projektu konkursā. - *Bijām pat pārsteigti par cilvēku atsauktību – ieradās vairāk nekā 200 rūstužnieku, dažādu paudžu ļaudis, - gandarīta ir Dace. Savukārt par Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai projektu konkursā iegūto finansējumu biedrība iegādājās inventāru ūdenstūrisma veicināšanai. Nopirkta laivas, sarūpēta arī īpaša telts, kas noder pasākumu rīkošanai.*

Sagādātais inventārs tiek izmantots itin aktīvi. Šopavas ar laivām izbraukuma jau devušies Baumaņu Kārļa Viļķe-

Pie Rūstužu informatīvā stenda – pirmā rūstužnieku saieta vadītāji Dace Tauriņa un Aivars Dreiblats, kuri pērn augusta nogalē sarīkotajā pasākumā iejutās muižkungu Mendzena un muižkūnzes lomās

nes pamatskolas audzēkņi, savukārt lielā telts aizlienēta Katvaru skolai, kas rīkoja Latvijas speciālo izglītības iestāžu mākslinieciskās pašdarbības festivālu. - *Ja pašu pagasta vai novada cilvēki vēlas šo inventāru izmantot, varam aizdot, - skaidro Dace. Arī šogad turpinās darbs pie pērn izveidotās dabas takas uz Robežakmeni purvā. Atkal rīkota talka. Pagājušajā gadā tika uzlikts tiltiņš, tagad tiek domāts par laipām. - Taka ir vieta, kur mēs varēsim darboties vēl ļoti ilgi. Darba netrūkst, - nosmej Dace. Netrūkst arī ideju. Šovasar*

atkal iecerēts rūstužnieku saiets – ģimeņu diena. Būs netradicionālas sporta spēles, izmantojot par projektu naudu sarūpēto inventāru, radošas darbnīcas un acimredzot arī ballīte. - *Visu laiku skatāmies, kādi konkursi notiek un kur varētu piedalīties, lai gūtu atbalstu turpmākajām aktivitātēm, - teic Dace. Biedrībai derētu savas telpas, kur vietējiem tikties, glabāt jau savāktās vēstures liecības par Rūstužiem. - Ja mēs atrastos pagasta centrā, būtu vienkāršāk, bet mēs vēlamies darboties tieši šeit, savā republikā.*

Zaļā Salacgrīva cer uz labu laiku un reklāmu

Biedrība *Zaļā Salacgrīva* pērn īstenoja projektu *Zivsaimniecības pakalpojumu attīstība Salacā*, kas vienkāršiem vārdiem nozīmē – iegādātas 20 lielākas un mazākas gumijas laivas. Tas izmaksājis gandrīz 10 000 latu. Pērnvasar gan tās liktas lietā maz, arī šī nav sākusies īpaši aktīvi. Ar laivu nomu nodarbošies Jānis Auziņš. Viņš dzīvo Salacas krastā, ir students un nu ticis pie sezonas darbiņa. Jānis uzskata, ka laivotājiem jūnijā sākumā vēl bija pārāk auksts laiks. Bijuši pieteikumi uz laivu nomu, bet nospriests, ka vēl jāpagaida siltums. Arī reklāmas ir par maz. Salacgrīvas Tūrisma informācijas centrā gan ir, bet tagad topot tās uzlabojums, tāpat plānots izveidot speciālu mājaslapu. Jānis stāsta, ka gatavs izpildīt laivotgribētāju vēlmes – aizvest laivas vai arī pašus laivotājus, kur vajadzīgs, lai ērtāka nobraukšana, piemēram, pa Salacu.

Projektā bija paredzēts iegādāties arī makšķeres, bet tas izdarīts daļēji. Jānis rāda makšķerkātus, ir arī spoles, auklas, bet āķu nav. Kāpēc tā? – viņš nezina skaidrot, jo projekta īstenotājs ir cits. - *Nokomplektēti 2 spinningi, bet pavisam ir 7 makšķerkāti, - uzskaita Zaļās Salacgrīvas veidotājs Gunārs Brežinskis. Ar šodienas prātu viņš makšķeres projektā, iespējams, vispār nebūtu pircis, jo neesot pieprasījuma. Būtu varbūt nopircis laivu elektrisko pumpi vai augstspiediena mazgātāju, jo šobrīd jūtot to nepieciešamību.*

Jānis Auziņš, kurš šosezon ieguvis laivu iznomātāja darbiņu, sola tās piegādāt, kur vien laivotājs vēlēties

Tāpat par skādi nebūtu bijis vēl vairāk laivu, jo, kad ir kolektīvās laivošanas, vienu nedēļas nogali nolūkojuši pat vairāki – pērn augustā pāris reizi bijis jāatsaka. - *Nenožēloju, ka īstenoju šo projektu. Cilvēki arvien vairāk sāk apzināties,*

ka interesanti ir laivot pa Latvijas upēm, un to, ka ar kvalitatīvu gumijas laivu ir gluži labi pārvietoties, - spriež Gunārs. Viņš cer uz labu laiku un to, ka informācija par iespēju nomāt laivas gājusi plašumā.

Jauna iespēja apceļot piejūru kājām un uz divriteņa

Salacgrīvas novadā Liepupes pagasta biedrība *Tūjaskrasts Leader* līdzfinansētā projektā izveidojusi dabas taku maršrutu Tūjā un šī piejūras ciemata apkārtnē. Maršruta kopgarums ir apmēram 40 km. Aplūkot skaistākās vietas un tūrisma objektus Tūjā un Ķurmragā – veco molu jūrā un bāku liedagā, akmeņaino krastu, piekrastes klintis, Zaķu dižakmeni u. c. - var, mērojot ceļu kājām vai divriteņa mugurā. Domājot par riteņbraucēju ērtībām, ierīkoti 3 velosipēdu nomas punkti – Krimalniekos, Jūrasdzenos un Vecmuižā. Izmantojot velosipēdu vienā no tiem, braucējs to var nodot citā. Tūristiem nav jābaidās apmaldīties un jātraucē vietējie iedzīvotāji, precizējot ceļu, jo maršruts marķēts visā garumā un izpētāms prospektos velosipēdu nomas punktos. To izgatavošanu biedrība finansējusi par saviem līdzekļiem. Bukleti vienlaikus ir gan karte, gan velosipēdu nomas līgums. Tāpat karte aplūkojama informācijas stendos 6 pieturvietās. Tur norādītas arī atkritumu savākšanas vietas. Pieturās gājējiem un braucējiem ir iespēja piesēst pie galda un atvilkt elpu.

Biedrības *Tūjaskrasts* veidotais dabas taku maršruts noslēdzas Vitrupē. Tālāk to identiski veidojusi *Ziemeļvidzemes biosfē-*

ras rezervāta atbalsta biedrība. Ceļā līdz Salacgrīvai tūristi var apskatīt apjomīgus krauju akmeņus jūrā un akmeņu saliņas. Tā zaļais, videi draudzīgais Salacgrīvas novads ieguvis lielu daļu piejūras aptverošu dabas taku un velomaršrutu sistēmu.

Dabas taku maršrutu oficiāli paredzēts atklāt jau pirms Līgo, kad visiem interesentiem rīkos lielo braucienu. Biedrības *Tūjaskrasts* valdes pārstāvis Andris Strods stāsta, ka pirmie velobraucēji manīti jau maijā, kad vēl pat nebija noslēgusies maršruta marķēšana. Cilvēki nākuši klāt, priecājušies un teikuši paldies, ka novadā tiek domāts par jaunām, saistošām atpūtas iespējām. Tiesa, ne visi piekrastes

Notiek gājēju un velosipēdistu dabas taku maršruta marķēšana Tūjā, uz kāpnēm – biedrības *Tūjaskrasts* valdes priekšsēdētājs Kristaps Jankovičs

iedzīvotāji ir sajūsmā par to, daži bažījas, ka līdz ar organizētu tūristu plūsmu viņiem būs nemierīgāka dzīve. Daži tūristi jau paspējuši ierasties atpūtas laukumā *Krimalnieki*, uzslējuši tur telti, bet šoreiz viņiem līdzī bijuši arī velosipēdi.

Ainažos nu ir sava tirgus nojume

Maija nogalē Ainažos ekspluatācijā nodota ilgi gaidītā tirgus nojume. Šo projektu īstenoja biedrība *Ainaži*, kurā aktīvi darbojas arī Ainažu pārvaldes vadītāja Ilona Jēkabsone. Tāpēc viņai par šo objektu ir pat dubults prieks. Īstenoja vietējo pircēju vēlme, lai tirgošanās notiktu civilizētā. Pie tam šim darbiņam nevajadzēja tērēt pašvaldības līdzekļus, jo tam izdevās piesaistīt Eiropas Zivsaimniecības fonda naudu. Ilona izrāda nojumi – aizmugure slēgta, 6 tirdzniecības vietas, labiekārtota vide, ir pieslēgums kanalizācijas vadam, ūdens gan nav. Viņa spriež, ka varbūt ar laiku radīšot iespēju to pieslēgt, bet līdz tam ūdens gribētājiem būs jāmēro ceļš uz netālo pērn uzbūvēto tualeti.

Ar uzbūvēto nojumi pašvaldība gan sev sagādājusi jaunas rūpes – tā jāiedzīvina. Līdz šim tirgotāji bija pieraduši savu preci izvietot galvenās ielas malā, par ko ne īpaši priecājās pircēji, ne uzņēmēji veikalā un krodziņā, kuru priekšā notika tirgošanās – tā traucēja piekļūt viņiem. Paši tirgotāji jaunumu uztver ar dalītām jūtām. Kāds no uzrunātajiem ir gatavs pārvietoties uz nojumi, cits klāsta, ka tās vieta ir neizdevīga. I. Jēkabsone atzīst, ka nojumes izvietojuma vieta daudzkārt apspriesta un,

viņasprāt, atrasta labākā. Centriņā, kur ir veikali, piestāj sabiedriskais transports, ir bērnu rotaļlaukums, tualete. Bez tam nojume no centrālās ielas labi saskatāma. Tomēr pašvaldība plāno arī izvietot norādes zīmes, tāpat īpaši uzrunāt tirgotājus. - *Pircēji jau interesējas, kad tad sāks tirgoties nojumē, - zina stāstīt Māriete Bokmeldere, kura kopj rotaļlaukuma, tualetes un tagad arī nojumes apkārtni. Tiesa, Ainažos tirgotāju nav īpaši daudz. - Brauc piena tantiņa, medus onkulītis, - uzskaita Māriete. Savukārt pārvaldes vadītāja rēķina, ka kādi 5 – 6 jau būs. Ir cilvēki, kas tirgo augļus, dārzeņus. Vietējie zvejnieki arī zivis, bet tās parasti vai nu pieved klāt pircējam vai otrādi. Nereti ielas malā, pagalmos no mašīnas tirgo gaļu, bet šos pārdevējus acīmredzot uz nojumi velti vilināt, bez tam tur arī nevarētu viņiem nodrošināt nepieciešamos apstākļus. Par nojumes izmantošanu jāmaksā nebūs.*

Biedrība *Ainaži* īstenojusi arī vairākus citus t.s. zivju naudas līdzfinansētus projektus. Uztādītas informatīvās planšetes un reklāmas stendi Ainažos, labiekārtota atpūtas vieta pie *Baltās saules* jūrmalā. - *Mēs izvēlamies tādus mērķus, kas vajadzīgi pašvaldībai un, protams, iedzīvotā-*

Jauno nojumi izmēģina tirgotājs no Salacgrīvas Irgors Kladvovs, pircēja - Valentīna Spulģe

jiem, - teic I. Jēkabsone. Diemžēl nupat kārtējo reizi atteikts finansējums iecerei

Liepupieši topošajā brīvdabas estrādē jau ieplānojuši pasākumus

Plānots, ka jūnijā nogalē Liepupes pilskalnā jau stāvēs saliekamā deju grīda ar skatuvi, bet jūlijā skatuvei tiks uzlikta arī nojume. Liepupes pagasta kultūras dzīves organizētājs Andris Zunde par to ļoti priecīgs. Pagastā nav brīvdabas estrādes, un par līdzīgu būvi spriests jau gadiem. Solījuši uzņēmēji, domājusi pašvaldība, bet nu izdevies piesaistīt Eiropas līdzekļus. Bijuši gan dažādi viedokļi, kurā vietā labāk veidot vasaras skatuvi. Pilskalns pagastam ir kaut kur pa vidu, un šķietot, ka iebildumu pret to nav ne liepupietim, ne duntietim, ne arī tūļietim. - *Deju grīdas izmērs 18 reiz 18 metri, tā būs lielāka nekā Dunties kluba zālīte, tad vēl virsū uzliekama skatuve, - par ieguvumiem stāsta Andris. Viņš atceras līdzšinējos pasākumus pilskalnā, kad gadījies diēt pa slapju zāli un dubļiem, tāpēc pašdarbnieki pat uzstājušies uzroftos džinos un basām kājām. Bet nu dejojama būs patīkama ne vien viņiem, bet arī vienkārši ballētājiem.*

Grīdas pamatā būs betona plāksnes, pa virsu brusas un impregnēta, ieeļļota terases deļu klājums. Kā būs ar tās pārvietojamību, sarunbiedrs vēl nezina spriest – tas jāpiedzīvo. Nav arī skaidrs, vai ziemā to atstās pilskalnā. Nojumi gan uzstādīšot uz katru pasākumu. Jau tagad zināms, ka to izmantos arī pasākumiem citviet, piemēram, pasēdēšanai baznīcas dārzā pēc koru sadziedāšanās koncerta jūlijā. - *Pastāvīgu estrādi ar pamatiem pilskalnā nemaz nevarētu būvēt, tā ir «Latvijas valsts mežu» zeme. Bet sadarbība ar mežiniekami mums ir ļoti laba – viņi kopj un ir labiekārtojuši pilskalna teritoriju un priecājas, ka mēs vasarās to apdzīvojam, - stāsta kultūras dzīves organizētājs.*

Jauniegvumu plānots izmēģināt 30. jūnijā, kad tur ieplānoti 1. Pēterdienas danču svētki. Savukārt 28. jūlijā notiks pagasta svētki, ko atzīmēs jubilejas zīmē – pagājis pusgadsimts, kopš Liepupes pagastam ir pašreizējās ģeogrāfiskās robežas. A. Zunde stāsta, ka pērn, piesaistot Eiropas naudu, iegādāta skaņu aparātūra, vairāki projektori, projektors. Tie lieti noderēs arī brīvdabas skatuvei.

Bet šajā *Leader* līdzfinansētajā projektā *Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana Salacgrīvas novadā* ieguvēji būs ne vien liepupieši. Tiks arī gādāta uzziņu literatūra visām 7 novada bibliotēkām un izveidota atpūtas vieta Salacas krastā Ainažu pagasta *Atpūtas*.

pārvaldes ēkā izveidot Dienas centru bērniem, pensionāriem, biedrībām.

Salacgrīvas mūzikas un mākslas skola turpmāk dzīvos multifunkcionālā centrā

Viena no laimīgajām, kas šogad teju pirmā uzzināja, ka atbalstīts Eiropas Zivsaimniecības fondā iesniegtais aptuveni 200 000 latu vērtais projekts *Multifunkcionālā centra izveide*, bija Salacgrīvas mūzikas skolas direktore Katrīna Borozdina. Viņa uzskata, ka citāda atbilde nevarēja būt. Arī Salacgrīvas novada domes pārstāvji tūlīt pēc viņas iecelšanas jaunajā amatā gada sākumā apmeklējuši mūzikas skolu un sapratuši, ka ar tās mītnes ēku kaut kas jādarā, un sagatavojuši projekta pieteikumu. Katrīna pati 90. gados mācījies šajā skolā. Nu atgriezies, viņa konstatēja – nekas nav mainījies. - *Jumts tek jau vairākus gadus, pērziem dažās telpās bija vien plus 4 grādi, pārsprāga 3 radiatori*, - direktore min daļu no problēmām. Bez tam savulaik šī ēka celta bērnu darza vajadzībām, tāpēc sabūvēts liels skaits tualetu, dušu,

kas mūzikas skolai nav vajadzīgas un stāv neizmantotas.

Līdz ar remontu ēkā paredzēts atrisināt arī mākslas skolas telpu vajadzību. - *Savulaik mūzikas skolā mācījās aptuveni 120 bērnu, tagad uz vietas Salacgrīvā 40. Labi, varbūt kādreiz būs 60, bet ne vairāk. Filiālēs Liepupē un Ainažos mācās nedaudz vairāk par 40*, - direktore pamato iespēju 2 skolām strādāt zem viena jumta. Bez tam līdz šim pāris klašu telpas stāvējušas pat tukšas.

Kad sarunājāties ar K. Borozdinu, viņa tikko saņēmusi pārbūves tehnisko projektu un var vismaz uz papīra parādīt, kas sagaida skolas ēku. Mākslas skola pamatā izvietosies 2. stāva vienā spārnā, būs arī viena telpa 1. stāvā. - *Mani pedagogi satraucas, ka nu, iespējams, katram vairs nebūs sava pastāvīga telpa, to vajadzēs dalīt ar cita priekšmeta pasniedzēju. Bet kāpēc lai nesadzī-*

votu vienā klasē pedagogi, kuriem stundas ir dažādās dienās? - spriež direktore. No 8 tualetēm paliks vien 4, no 4 nelielām virtuves telpām – 1, tiks atstāta arī 1 duša. Mainīs jumtu, pārvilks visus vadus – elektrības, ūdens, nomainīs arī radiatorus, visus logus, pārbūvēs ieejas mezglu – būs uzbrauktuve invalīdiem. - *Par to visu milzīgs prieks, bet, protams, dēvētu ēku arī siltināt, tad efekts būtu lielāks*, - secina K. Borozdina.

Darbus paredzēts sākt jūlija otrajā pusē un pabeigt decembra vidū. - *Pieciētīsim. Laba mērķa labā var visu*, - teic direktore par pagaidu grūtībām, kas sagaidīs gan pedagogu, gan skolēnu kolektīvu jaunā mācību gada sākumā.

Salacgrīvas mūzikas skolas direktore Katrīna Borozdina rāda izstrādāto tehnisko projektu, stāstot, kas sagaida viņu mājvietu

Aģes krastā top atpūtas vieta un mīt sapnis par brīvdabas estrādi

Par projektu *Iespēja pilnvērtīgi atpūsties tūristiem un vietējiem iedzīvotājiem*, kas izstrādāts atpūtas vietas ierīkošanai Aģes upes krastā un ielejā, pastāstīja Skultes kultūras un integrācijas centra vadītāja Zinta Medne. - *Vienmēr esmu vēlējusies, lai šī vieta kļūtu apdzīvota*, - sacīja projekta vadītāja. Savulaik viņa upes svētkos Jelgavas pusē redzējusi krāšņi izrotātu laivu parādi, kas palikusi atmiņā. Soziem Aģes krastos Zinta ievērojusi slēpotājus un aizdomājusies - vajadzētu iegādāties slēpes. Tad ziemas prieku cienītāju būtu vēl vairāk, jo šodien daudziem nav pa kabatai nopirkt dārgo sporta inventāru. Kad projektā saliktas kopā visas idejas, izveidojusies kopaina - atpūtas vieta ar kokā bruģētiem un grantētiem celiņiem, ugunsкура vietu, laivu piestātņi, 3 zvaigzņformas nojumēm, kurās katrā var pulcēties pārdesmit cilvēku, un nelielu slēpošanas trasi upes krasta uzkalnos.

Projektā paredzēts attīstīt atpūtas aktivitātes, rīkot maksškerēšanas sacīkstes un kopīgus svētkus brīvā dabā visu gadu. - *Pēdējā laikā esam aizrāvušies ar velobraucēju organizēšanu, bet aizvien ir vēlme piedāvāt cilvēkiem vēl citas iespējas*, - Z. Medne piebilda. Vietējie ļaudis un tūristi varēs pastaigāties, skriet, braukt ar laivām, īpaši pavasarī, kad upe bagāta ar ūdeni,

ziemā slēpot un, protams, fotografēt visos gadalaikos. Kopš biedrība *Vīzija*, īstenojot *Leader* projektu, atklājusi fotostudiju, Skultē ir gana gribētāju iemūžināt skaistus mirkļus. Braucienus laivās pa Aģi jau pāris gadu rīko rīdzinieki. Projektā paredzēts iegādāties iznomāšanai pa pārim 6, 4 un 2-vietīgas ērti pārvietojamas gumijas laivas ar drošības aprīkojumu 30 cilvēku grupu izbraukumiem pa Līkumoto upi, arī 10 pāru slēpju ar nūjām un zābakus.

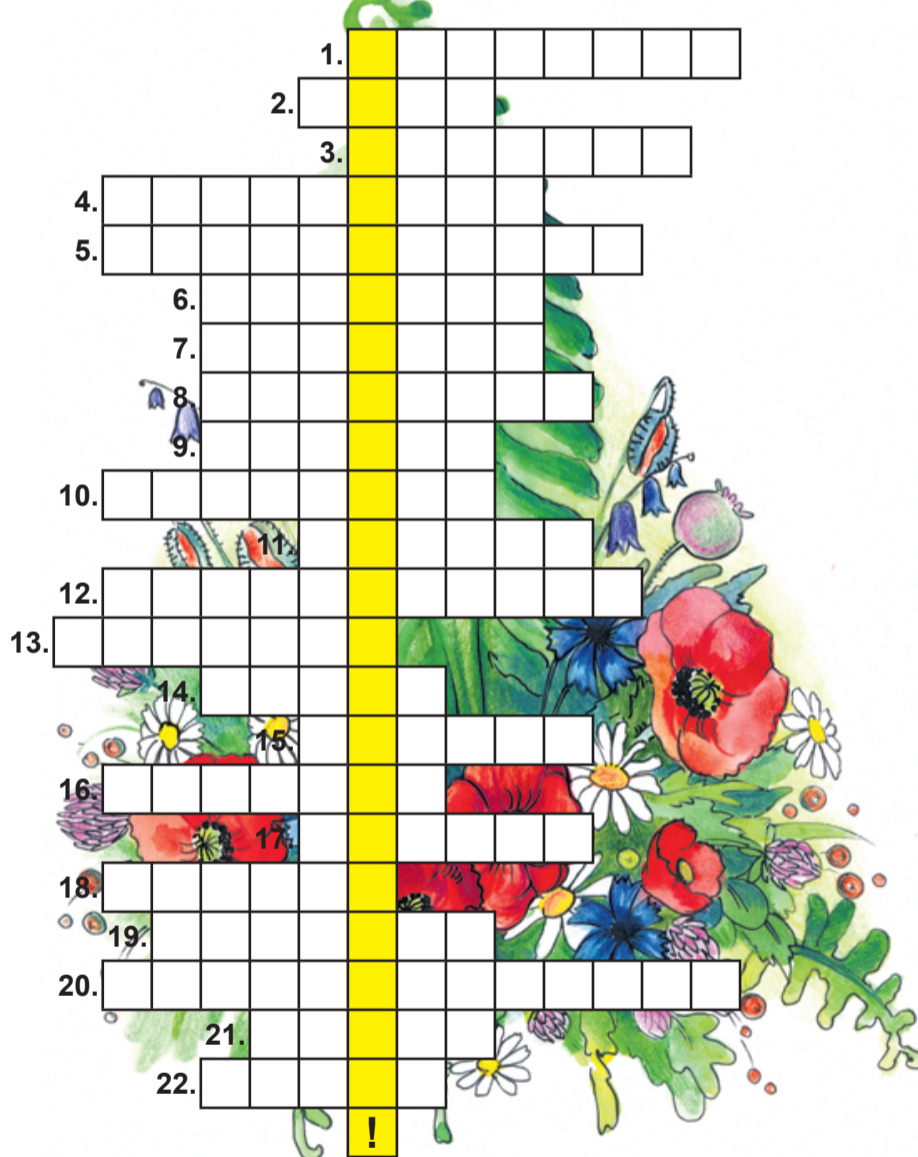
- *Īstenojot šo projektu, ieguvēji būs vietējie, dzīve kļūs interesantāka, īpaši bērniem un jauniešiem. Vecākā paaudze atminēsies laiku, kad kolhozu gados viņi sportoja stadionā upes ielejā*, - uzskata Z. Medne. Pirms pāris gadiem viņa tur talkojusi kopā ar ciema jauniešiem, bet ātraudzīgie kazenāji ņēmuši virsroku. Šīgada Lielajā talkā krastā izzāģēti bojātie koki un aizvāktas kritālas, bet upē tās palikušas. Lai izkoptu upi, krastu un likvidētu celmus, vajadzīga tehnika un finanses. Tagad ir prieks, ka izdevies šos darbus un arī apzaļumošanu iekļaut projektā.

Teju 13 000 latu vērtā projekta īstenošanu plānots sākt septembrī, bet Z. Medne jau sapņo reiz redzēt upes ielejā estrādi, kur skultiešiem pulcēties plašos brīvdabas sarīkojumos.

Pagaidām te vienīgā izklaide ir *Tarzāns*, kā jaunieši nodēvējuši ozolā iekārto virvi, bet Zinta Medne iztēlē redz viziju, kā izskatīsies atpūtas vieta Aģes krastā un upes ielejā pēc viņas izstrādātā projekta īstenošanas

Krustvārdu mīkla

1. Biedrība, kas dibināta Salacgrīvas novadā 2008. gadā. 2. Jūmieku pielūgsmes objekts. 3. Limbažu novada nelielas apdzīvotas vietas biedrība, kas rūpējas par jaunu dzīves kvalitāti. 4. Līgosvētku neatņemams atribūts. 5. Vienīgā baznīca Salacgrīvas novadā, kurā īstenots *Leader* projekts. 6. Biedrības *Jūrkante* koordinatores vārds. 7. Jāņu svinību teju obligāta piedeva (demin.). 8. Labiekārtotas ūdenstūristu apmetnes Salacas krastā nosaukums. 9. Ko biedrība *Zaļā Salacgrīva* iegādājās savu mērķu sasniegšanai? 10. Ļoti aktīva sieviešu *čupošanās* un darbošanās biedrība Salacgrīvas novadā. 11. Biedrība, kas pie *Baltās saules* iekārtojusi atpūtas vietu un zivju kūpinātavu. 12. Salacgrīvas novada biedrība, kas līča piekrastē īstenojusi vairākus projektus. 13. Latviešu *tautas ēdiens* zaļā plāvā. 14. Daudzu Salacgrīvas projektu rakstītāja vārds. 15. Limbažu novada biedrība, kuras dalībnieki mācījās tvert un iemūžināt mirkļus. 16. Galvasrota Vasaras saulgriežu svētkos. 17. Par *Leader* līdzekļiem izveidots objekts Ainažos. 18. Programma, kas ir īstā mazām lietām un lielu lietu sākumam. 19. Pagasts Salacgrīvas novadā, kas aktīvi iesaistījies *Leader* projektu īstenošanā. 20. Salacgrīvas novada kolektīvs, kas vienmēr možs un sprigans, nu īstas tautumeitas un dēli. 21. Pagasts Limbažu novadā, kurā *Leader* programmā īstenots tikai 1 projekts. 22. Ko šovasar Mērniekos kāds darīs ar lielu troksni?

Sastādīja *Astra Tomsons*, *Zanes Rubenes* zīmējums (Atmiņjums šajā pašā avīzē)

PROJEKTU LIDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVĪDOS

EIROPAS ZIVSAIMNIECĪBAS FONDS:
ZIVSAIMNIECĪBAS ATTĪSTĪBAS IESPĒJA

Avīzes izdevējs - biedrība *Jūrkante* sadarbībā ar laikraksta *Auseklis* redakciju. Izdevējdarbības atļauja Nr. 1449. Iznāk reizi pusgadā. Tirāža - 2000 eksemplāru. Iespiests SIA *Latgales druka* Rēzeknē, Baznīcas ielā 28. Internetā www.jurkante.lv.